

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

A ne cunoaște, iubi și mărturisi credința ortodoxă – o invitație permanentă

În timpurile pe care le trăim, parcă nimic nu mai este stabil, totul este difuz, inconsecvent, totul se pune sub semnul întrebării, iar convingerile de secole, iar, dacă ne referim la creștinismul ortodox, de milenii, par a nu mai exercita fascinație, interes și bucuria mărturisirii acestuia. De ce oare s-a ajuns la o asemenea stare de lucruri? Care sunt cauzele și care sunt căile pentru a se ajunge la o depășire a celor de mai sus? Desigur, a oferi un răspuns detaliat la aceste întrebări, ar însemna un spațiu mult prea larg și un timp mult prea extins pentru a lămurii confuziile și stările de lucruri existente. Totuși, se pot oferi unele răspunsuri, chiar și sintetice și provizorii la ele.

În primul rând, cred că modul de raportare ale omului modern la valorile credinței și ale Bisericii nu poate fi desprins de o întreagă evoluție culturală, științifică, socială etc. Deci, omul de astăzi este prizonierul unei anumite mentalități, ce-și are rădăcinile în ultimele decenii și secole, marcate de achizițiile științei raționaliste și raționalizante, de ideologii materialiste și totalitare etc. Ecouri ale acestor evoluții, ca cele menționate mai sus, au pătruns nu numai în spiritele cele mai rafinate din punct de vedere intelectual și științific, ci și în acelea ale omului simplu, dar, „beneficiar” al consecințelor unui asemenea univers de gândire și de atitudine.

În al doilea rând, și, probabil, nedespărțit de cele de mai sus, este fenomenul tot mai acaparator și intolerant al secularizării, care asemenea unei furtuni își extinde adierile sale peste lumea și omul de astăzi. De aceea, omul contemporan nu mai simte nevoia raportării sale la valorile credinței și la viața Bisericii, ci el le consideră pe acestea perimate, neatractive și nefolositoare. Nu este de mirare, că datorită unei asemenea evoluții și atitudini, unii oameni nu mai consideră că este necesar pentru ei a rămâne sau a deveni creștini. Mai trebuie adăugată o nuanță: pentru unii, mai există o anumită necesitate interioară a credinței, dar, nu mai consideră necesară apartenența la Biserică. Cu alte cuvinte,

ei transferă problematica credinței într-o sferă pur privată, personală, un fel de privatizare a credinței, fără nici o referință la comunitatea bisericească în care au fost botezați și care reprezintă cadrul instituțional necesar pentru transmiterea pleneră a credinței în toate timpurile și locurile.

Într-un asemenea context privite lucrurile, s-ar părea că ne aflăm într-un fel de blocaj spiritual, din care nu se mai poate ieși. Totuși, conștientizarea unei asemenea stări de lucruri, trebuie să ne determine să gândim mai departe, să întreprindem eforturi de a găsi puncte de sprijin în identificarea unei autenticițiți a mărturisirii credinței creștine, așa cum o întâlnim în primele secole de existență ale Bisericii.

În acele vremuri întâlnim o bucurie autentică a oamenilor de a deveni creștini. Mai mult decât atât: intrarea în comunitatea ucenicilor lui Iisus Hristos (adică, a Bisericii) era considerată o mare cinste și onoare pentru oamenii acelor vremuri, pentru care acel eveniment presupunea o perioadă de pregătire temeinică, catehumenatul, în care aceștia erau inițiați în tainele credinței creștine. Cei care se pregăteau pentru a intra în Creștinism nu aveau voie să participe la întreaga Sfântă Liturghie, ci numai la prima parte a ei, aceea catehumenilor, după care erau invitați să părăsească locașul bisericesc, în care rămâneau doar cei credincioși, adică cei care deja au fost botezați. Odată deveniți creștini, ei participau la fiecare Sfântă Liturghie și se împărtășeau. Neparticiparea lor repetată la Sfânta Liturghie și neîmpărtășirea cu Sfintele Taine, atrăgea după sine excluderea lor din comuniunea și comunitatea Bisericii.

Identificarea acestui etos al vieții creștine din Biserica primelor secole creștine și raportarea lui la evoluțiile de astăzi, ar trebui să ne determine la o examinare critică a situației, pentru a putea identifica remediile necesare vindecării sufletului omului contemporan.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Femeile, dis-de-diminează, au venit la mormânt

Duminica a III-a după Paști (a Mironosițelor)

„Și venind Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales, care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus. Iar Pilat s-a mirat că a și murit și, chemând pe sutaș, l-a întrebat dacă a murit de mult. Și aflând de la sutaș, a dăruit lui Iosif trupul. Și Iosif, cumpărând giulgiu și coborându-l de pe cruce, l-a înfășurat în giulgiu și l-a pus într-un mormânt care era săpat în stâncă, și a prăvălit o piatră la ușa mormântului. Iar Maria Magdalena și Maria, mama lui Iosif, priveau unde l-au pus. Și după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salomeea au cumpărat miresme, ca să vină să-l ungă. Și dis-de-diminează, în prima zi a săptămânii (Duminică), pe când răsărea soarele, au venit la mormânt. Și ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormântului? Dar, ridicându-și ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare. Și, intrând în mormânt, au văzut un tânăr șezând în partea dreaptă, îmbrăcat în veșmânt alb, și s-au spăimântat. Iar el le-a zis: Nu vă îspăimântați! Căutați pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde l-au pus. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veți vedea, după cum v-a spus. Și ieșind, au fugit de la mormânt, că erau cuprinse de frică și de uimire, și nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.” (Marcu 15, 43-47 și 16, 1-8)

Biserica a rânduit să se prăznuiască, în această duminică, mironosițele femei, adică acele femei care au viețuit în cel mai bun chip, precum se cuvenea unor femei care au fost ucenițe a lui Hristos și l-au urmat cu multă dragoste, după cum spune Sfântul Evanghelist Luca: „Iisus umbla prin cetăți și prin sate, propovăduind și binevestind împărăția lui Dumnezeu, și cei doisprezece erau cu El. Și unele femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boli: Maria, numită Magdalena, din care ieșiseră șapte demoni, și Ioana, femeia lui Huza, un iconom al lui Irod, și Suzana și multe altele care le slujeau din avutul lor (Luca 8, 1-3). Ele au cinstea de a vedea cele dintâi pe Hristos înviat din morți și au propovăduit învierea Sa.

Priveau unde l-au pus.

Evanghelia zilei și imnele liturgice, arată râvna și curajul acestor femei care au înfruntat toată primejdia și l-au însoțit pe Hristos în timpul pătimirilor Sale, până la mormânt în timp ce ucenicii s-au ascuns de frica iudeilor. Trecând sabbatul, în prima zi a săptămânii (duminică), femeile au venit iarăși la mormânt, pentru a împlini cele ce se cuveneau a fi împlinite după Lege, pentru cei morți,

după cum ne încredințază un imn: *Mergând pe urmele lui Hristos, Celui ce S-a arătat, cinstitelor Mironosițe, și slujind Lui cu cea mai mare râvnă, întru dreptatea cugetului, nici mort nu L-ați părăsit pe Dânsul; ci mergând, l-ați adus Lui miresme cu lacrimi, fiind pline de milostivire. Pentru aceasta prăznuim prea sfințită pomenirea voastră. (Pentecostar, p. 127).* Știind mai dinainte despre închiderea mormântului cu piatra cea mare și grea, se întrebau: *Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormântului?* Îngrijorarea mironosițelor, privind răsturnarea pietrei și toate celelalte piedici de la mormântul Domnului, s-a datorat conștientizării neputinței lor, dar această îngrijorare a fost învinsă de dorința de a împlini datoria față de Hristos, de iubirea față de El și tot această îngrijorare s-a transformat în bucurie prin Îngerul Domnului, care a răsturnat piatra de la ușa mormântului. Așa se întâmplă în împrejurările vieții, când omul are conștiința datoriei și iubirea lui Dumnezeu, neputința lui o împlinește Dumnezeu iar întristarea lui se transformă în bucurie.

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan LAZĂR

Din sumar

► Taina Sfintei Preoții sau a Hirotoniei
pagina 3, Ioan Claudiu Moca

► Știri
pagina 4

Femeile, dis-de-dimineată, au venit la mormânt

Urmare din pagina 1

Femeile mironosițe erau neputincioase cu firea, dar nu cu mintea și inima, căci Scriptura, zice: *Puterea Mea se desăvârșește în slăbiciune* (2 Cor. 12, 9) și: *Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să le rușineze pe cele tari* (1 Cor. 1,27). Venind la mormântul Domnului ele au fost întâmpinate de îngerul care le-a zis: *Ce căutați pe Cel viu printre cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat, precum a zis, mergând mai înainte, în Galileea. Femeile, dis-de-dimineată, au venit la mormânt și, vedere îngerească văzând, s-au cutremurat; mormântul a strălucit viață, minunea le-a spăimântat pe ele.* Lumina a strălucit din mormânt, îngerii s-au arătat femeilor mironosițe, dar Apostolilor nu s-au arătat deoarece ei cunoșteau din Scripturi și din învățătura Mântuitorului că Hristos avea să pătimească și apoi să învieze și de aceea, ar fi fost de prisos ca ei să mai fie învățați prin glasul îngerilor. Îngerii, au misiunea de a ajuta oamenii. Pentru femeile mironosițe era necesar acest mesaj al îngerilor, deoarece ele nu cunoșteau *adâncă taină a învierii*. Îngeri au avut întotdeauna misiunea de a revela pe Dumnezeu în lume. Vestea cea bună adusă de îngeri este însoțită de o negrăită pace și liniște sufletească. Această pace și liniște sufletească, era semnul la care luau aminte bătrânii pustnicii, când deosebeau vedeniile adevărate de înșelăciunea diavolului, care este însoțită de neliniște și frământare launtrică.

Lumina cea fără de ani din mormânt cu trupul tuturor a strălucit

Se spune că adevărata icoană a învierii este cea care le reprezintă pe Sfintele Femei Mironosițe în fața mormântului gol, împreună cu un înger care le vestește Învierea. În

această icoană, Hristos nu este reprezentat, fiind de altfel singura icoană din tot ciclul Praznicelor Împărătești, în care Hristos nu era reprezentat. Această icoană reprezintă, de fapt ceea ce a spus Mântuitorul Hristos, lui Toma „Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan 20,29). Prezența lui Hristos cel Înviat în această icoană, este dată tocmai de absența Sa, adică poate fi considerată a fi o reprezentare apofatică. Această icoană îndeamnă la credință, precum mormântul gol, a fost mărturia învierii lui Hristos, văzută cu ochii credinței Femeilor Mironosițe și ai Apostolilor. Mai târziu s-a impus în tradiția ortodoxă, Icoana Pogorării la iad.

Sinaxarul zilei, arată că Hristos a rânduit femeilor să se bucure cele dintâi de lumina învierii, deoarece femeia păcătuse întâi aducând pe om sub blestem: „Se cădea seminței care căzuse întâi sub păcat și moștenise blestemul, să vadă întâi și Învierea și să audă bucuria. Această cinste le-a dăruit-o Dumnezeu femeilor deoarece ele nu L-au părăsit pe Domnul nici mort. De aceea, firea slabă a biruit pe cea bărbătească, că gândul cel milostiv a plăcut lui Dumnezeu. Prin credința lor față de Mântuitorul și prin dragostea cu care L-au însoțit până dincolo de moarte, ele au meritat să se bucure primele de Învierea Domnului”.

Mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veți vedea,

Femeilor mironosițe le-a fost destul mesajul îngerilor, pentru a crede că Hristos a înviat. După întâlnirea cu îngerul de la mormântul lui Hristos, aflând de la înger vestea învierii lui Hristos, ascultând îndemnul lui, cuprinse de frică dar și de o mare bucurie, au plecat să vestească ucenicilor

învierea dar în drumul lor l-au întâlnit pe Hristos Însuși, arătându-li-se și zicându-le: *Bucurați-vă!* Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat. Atunci Iisus le-a zis: *Nu vă temeți. Duceți-vă și vestiți fraților Mei, ca să meargă în Galileea, și acolo Mă vor vedea. Și plecând ele, iată unii din strajă, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele întâmplate”* (Matei 28,9-10). Cu aceeași *frică și bucurie mare*, aleargă de atunci, în fiecare noapte a Paștilor, cei ce cred în Hristos, vestind tuturor celor pe care îi întâlnesc: *Hristos a Înviat! Îngerul a cerut mironosițelor, în mod special, să-i spună despre înviere „și lui Petru”*. Sfântul Apostol Petru se lepădase de Hristos, în vremea Patimilor și pentru ca nu cumva să deznădăjduiască ci să i se redea nădejdea iertării și revenirii în apostolat, îngerul l-a menționat în mod deosebit.

Ziua aceasta este ziua femeilor creștine. Ele sunt urmașele femeilor mironosițe, fiicele Învierii, candelile credinței, sufletul familiei. Femeile creștine, credincioasele Bisericii Ortodoxe, întrețin mai mult decât bărbații, flacăra credinței și tradițiile străbune, focul sfânt al rugăciunii și evlavie în casele noastre. Femeile credincioase sunt mame bune, creștine devotate, modele de credință. Ele sunt prezente în biserică, la rugăciune, la îngrijirea bolnavilor, la toate. Ele mențin căldura duhovnicească a credinței, a dragostei, a răbdării și a împăcării, în biserică, în familie, în societate.

Să ne ajute Dumnezeu să urmăm pilda femeilor mironosițe, să avem râvna de a-L căuta pe Hristos în rugăciune, să credem în Învierea Lui să ne bucurăm de întâlnirea cu El în fiecare duminică și sărbătoare în Biserica Sa. Amin!

Hristos a înviat !

MAICĂ NENUNȚITĂ

Maică pururea slăvită
Pe pământ și-n ceruri.
În biserică cinstită
În ectenii pomenită
În icoane zugrăvită
Și în suflete zidită.

Maică nenunțită,
Maică pururea slăvită
Și de glasuri preamărită.
La a ta icoană vin,
Vin cu sufletul pelin
Doamnă, fă-mi-l tu senin.

Paradoxul feminin,
Exprimat în mod deplin
Pururi, Maică și fecioară.
Bucurie-n fapt de seară
Și în zorii dimineții
Trece-mi umbrele tristeții

Mă ridică și mă iartă

Maică precurată
Maică pururea cinstită
În Biserica cea sfântă
Lasă-mă să-ți fiu aproape
Și inima să-mi astâmpăr
Să mă scald în ochii tăi

Ce-mi vorbesc azi mie
De plâns și de vindecări
De sfințenie-n urcări
De-n pliniri și pace-n zări
De iubiri și de iertări
În biserici lumânări

La icoană închinări
Din plăpânde cugetări
De la o fință zidită
Maică nenunțită.

Elena GHERGHINESCU

A ne cunoaște, iubi și mărturisi credința ortodoxă – o invitație permanentă

Urmare din pagina 1

Responsabilitatea pentru stăruirea de lucruri menționate este una împărțită: atât a omului contemporan, cât și a slujitorilor Bisericii, care, nici unii, nici alții nu au fost întotdeauna la înălțimea misiunii și a chemării lor. Depășirea situației critice nu va fi posibilă fără conlucrarea responsabilă a acestora.

Niciodată nu vom putea evidenția valențele pozitive, creatoare ale Creștinismului, care să vină în întâmpinarea aspirațiilor și a nevoilor omului de astăzi. În centrul misiunii

Bisericii se află propovăduirea cu putere a Evangheliei Mântuitorului, care reprezintă bucurie, pace și lumină pentru sufletul omului dintotdeauna. Consecința misiunii Bisericii este constituirea unei comunități care trăiește din comuniunea Preasfintei Treimi; este vorba de comunitatea care trăiește în iubire și prin iubire, pe coordonatele bucuriei și ale solidarității.

Iisus Hristos – Întemeietorul și Capul Bisericii S-a întrupat, ca să rămână cu ucenicii Săi până la sfârșitul veacurilor (cf. Matei

28, 20), însoțind comunitatea Bisericii și pe fiecare credincios în parte, cu iubirea și pacea Lui, deschizând sufletele oamenilor, pentru a le determina să iasă din amărăciune și indiferență, din ură și întuneric și să ajungă la iubire, lumină și slujire reciprocă. Acesta este programul de viață pe care Iisus Hristos îl oferă omului dintotdeauna, pentru ca acesta să devină ca „o piatră vie” spre a fi locaș sfânt întru Domnul și în care lumea va vedea semnele prezenței și lucrării lui Dumnezeu în viața lumii și a oamenilor.

Taina Sfintei Preoții sau a Hirotoniei

Punerea mâinilor (Hirotonia) este o taină prin care sunt conferite darurile hirotoniei de către episcop, care pune mâinile peste capul subiectului. Credincioșii Bisericii consimt la această hirotonie, ei participă la ea prin voință, cuvânt și rugăciune. Harul transmis prin această taină este de neșters și hirotonia nu se repetă (însă clericii nedemni pot fi revocați). Sunt trei trepte ierarhice: episcopatul, prezbiteratul, diaconatul (treptele inferioare, acelea de citeț și de ipodicon sunt în afară de ierarhia instituită prin punerea mâinilor). În Noul Testament chemarea și dreptul la slujba preoțească se împărtășește printr-un dar special. Fiindcă e vorba de un dar special într-o lucrare sfântă văzută, această înseamnă că e vorba despre o taină sfântă și anume de Taina Preoției sau a Hirotoniei adică „a punerii mâinilor preoției” deoarece se împărtășește prin punerea mâinilor. În popor când cineva a primit în această taină darul preoției, se zice că a fost „sfințit de preot”. De fapt împărtășirea preoției este o sfințire pentru că în ea se dă un har deosebit al Sfântului Duh. Sfântul Apostol Pavel îi scrie lui Timotei pe care îl așezase în Efes ca locuitor și urmaș al său (episcop): „Nu fi nepăsător față de harul ce este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie, ca punerea mâinilor preoției” (I Timotei 4, 14). Apoi altădată: „Te îndemn să ți aprins harul lui Dumnezeu, cel ce este în tine prin punerea mâinilor mele” (II Timotei 1, 6). Deci aici se vede limpede că e vorba de împărtășirea unui dar deosebit al preoției, într-o lucrare sfântă văzută. Chemarea și darul preoției se împărtășesc printr-o sfântă taină numită „a Preoției”. Preoția nu poate fi la îndemâna oricui, adică nu o pot avea decât cei cărora li s-a împărtășit Sfânta Taină a Preoției.

Sfânta Scriptură ne spune despre cei șapte diaconi că au fost așezați de către Apostoli cu rugăciuni și cu punerea mâinilor, cea ce înseamnă că preoția chiar în gradul ei cel mai mic se împărtășește printr-o taină (Faptele Apostolilor 6, 6). De asemenea Sfânta Scriptură ne spune că Sfântul Apos-

tol Pavel și Varnava așezau preoți prin orașe cu rugăciuni și punerea mâinilor (Faptele Apostolilor 14, 23). Nimeni nu poate da altuia ceea ce lui îi lipsește. Nu poate adunarea să dea preoției când ea nu are ... ea se poate oferi pe sine cuiva spre a fi păstrată dar nu poate oferi cuiva darul preoției. Preoția trebuie să aibă continuitatea apostolică, adică să fie ca un fir neîntrerupt de la Apostoli și până azi. Această continuitate poate fi controlată începând de la oricare episcop și preot și mergând înapoi până la apostoli. Firul ei niciodată nu a fost întrerupt. Darul Preoției este strâns legat de slujba sau de lucrarea preoției. Nimeni nu primește Taina Hirotoniei, decât ca să îndeplinească slujba preoției. Darul preoției trebuie să fie lucrător. Cine îl primește trebuie să-l folosească. Hirotonia nu este împărtășită decât celor cărora li se încredințează o slujbă preoțească. Prin însăși firea lucrurilor trebuie să existe anumite condiții și obligații speciale, care le revin celor cărora li se împărtășește Taina Preoției. Ele sunt următoarele: să aibă asigurat un teren de activitate în care să-și îndeplinească slujba preoțească, să fie fără de prihană, bărbat al unei singure femei, treaz, întreg la minte, cuviincios, primitiv de străini, destoinic să învețe pe alții, nedepins să bată, neagonisitor de câștig urât, ci blând, pașnic, neiuibitor de argint, un bun chivernisitor în casa lui, având copii ascultători, într-o deosebită bună credință. Dacă cineva a sa casă nu știe să și-o rânduiască cum va purta grijă de Biserica lui Dumnezeu? Tot așa diaconii să fie oameni de cinste, neândoelnici la cuvânt, nebăutori de vin mult, neagonisitori de câștig rușinos, păstrând taina credinței într-un cuget curat. Diaconul să fie bărbat al unei singure femei, să și rânduiască bine casele și pe copiii lor (I Timotei 3, 12, Tit 1,6). Deci numai cei ce îndeplinesc aceste condiții pot primi Sfânta Taină a Preoției și numai aceștia pot fi preoți. Sfântul Apostol Pavel îi scrie lui Timotei să aibă grijă de a nu hirotonii pe cineva înainte de a constata dacă îndeplinește aceste condiții (I Timotei 8-5, 22). O altă condiție este pregătirea

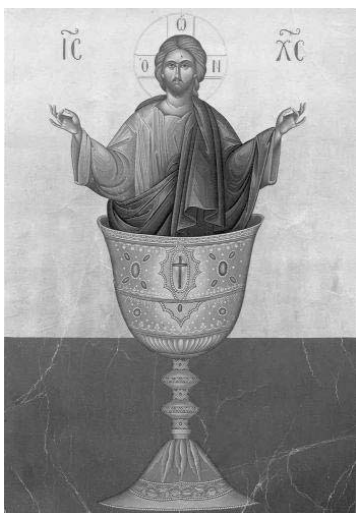
candidatului la preoție. Apostolii au fost pregătiți direct de Mântuitorul în timpul celor trei ani și jumătate, iar Apostolul Pavel a fost pregătit de Mântuitorul prin descoperiri (I Corinteni 11, 23, 7-10; I Corinteni 12-1; Galateni 1, 12). Timotei și Tit și toți ceilalți episcopi și preoți hirotoniți și așezați de vreunul din Apostoli au fost pregătiți de Apostoli ai căror ucenici fuseseră. Mai apoi pregătirea s-a făcut în școli, înființate anume în acest scop, la început mai modeste, și apoi din ce în ce mai înalte (seminariile teologice) ajungând până la Institute teologice de grad universitar de azi, în care se poate intra numai după terminarea seminarilor, sau a unor școli liceale cu note bune.

Deci, Taina Preoției califică însăși persoana văzută care săvârșește Tainele, prin care Hristos ne împărtășește Duhul Sfânt, harul Său mântuitor, precum și Trupul și Sângele Său. Hirotonia este condiția și mijlocul de săvârșire a tuturor celorlalte Taine, deși ea este și următoarea celorlalte Taine, adică inițierii și spovedaniei. Săvârșitorii Sfințelor Taine sunt preoții Bisericii (Iacob 5,14), după cum lămurit scrie Sfântul Apostol Pavel Corintenilor: „Așa să ne socotească pe noi fiecare om ca pe niște slugi a lui Hristos și iconomi ai Tainelor lui Dumnezeu” (I Corinteni 4, 1). Preoții împreună cu poporul creștinilor dreptcredincioși, păstrează unitatea Bisericii și a învățăturilor Evanghelice Ortodoxe. De aceea, ereticii împotriva lor își îndreaptă mai mult propaganda plină de veninul urii și al răutății, ca și prin ei să se îndeplinească cuvântul Domnului „Bate-voi păstorul și se vor risipi oile” (Marcu 14, 27). Este știut că ereticii nu recunosc Taina Preoției, nu se supun treptelor ierarhice și bîrfesc pe cei ce dau ofrandă preoților, în schimb ei se consideră că toți sunt preoți, apostoli, prooroci, evangheliști și păstori.

Poporul creștin nu desființează nici nu înlocuiește preoția Apostolilor aleși de Mântuitorul și sfințiți prin Duhul Sfânt, întocmai după cum în Vechiul Testament preoția poporului nu desființa preoția altarului. Toți se roagă lui Dumnezeu, toți slujesc lui Dumnezeu, toți sunt

datori să trăiască după Evanghelie, dar prin aceasta nu pot înlocui sau desființa Harul și apostolia (Romani 1, 5), de care se împărtășeau numai cei chemați, aleși, sfințiți și trimiși, ca Apostolii și după rânduiala Apostolilor. „Cum vor propovădui fără de apostolie?” (Romani 10, 15). Căci „nimeni nu își ia cinstea aceasta, ci dacă este chemat de Dumnezeu ca și Aaron” (Evrei 5,4). Din toate lămuririle date aici, cu Biblia în mână ca întotdeauna, orice om cu inima curată și cu mintea luminată se poate încredința că ereticii sunt greșiți și rătăciți când tăgăduiesc și suferesc învățătura Bisericii despre Taina Preoției. Preoții Bisericii sunt slujitorii lui Hristos și săvârșitorii Tainelor lui Dumnezeu. Cuvintele vestite de ei sunt cuvintele Evangheliei lui Hristos; Tainele săvârșite de ei sunt Tainele Sfinte care ne deschid Împărăția lui Dumnezeu; Biserica pe care o slujesc ei este Biserica Lui Dumnezeu pe care a câștigat-o Iisus Hristos cu sângele Său (Fapte 20, 28). Hainele pe care le îmbracă preotul în Sfântul Altar sunt hainele lui Hristos; stiharul e cămașa lui Hristos, patrafrul e semnul harului preoției și jugul lui Hristos; brăul, e fota cu care s-a încins Iisus la Cină, semnul puterii de a lupta cu patimile și de a le birui; mâneculele sunt semnul lanțurilor cu care a fost legat Hristos; felonul, mantia pe care o purta Mântuitorul Hristos și Apostolii, e semnul sfințeniei slujbei preoțești; crucea e semnul suferinței mântuitoare și mărturisirea credinței în Hristos; cârja sau toiagul episcopului, e semnul puterii de a conduce turma Bisericii; coroana sau mitra arhierului e cununa de spini pe care a purtat-o Hristos în drum spre Golgota și pe Cruce. Toate ne arată preoția ca Taină sfântă și pe preot în slujba lui Hristos, toate ne grăiesc de Hristos și de datorita de a asculta de trimișii Lui „că ei priveghează pentru sufletele noastre, ca unii ce vor da seama de ele ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând, cea ce nu ne-ar fi de nici un folos” (Evrei 13,17).

Ioan Claudiu MOCA

Cuvântul Euharistie (Ευχαριστία, Κοινωνία) în Noul Testament are înțeles de mulțumire și ca verb (κοινωνεῖν și μετεχειν) se traduce prin a mulțumi. Această mulțumire este adusă în cadrul Sfintei Liturghii, unde creștinii cu mult simțământ euharistic se

Sfânta Taină a Euharistiei - Taina Împărăției

împărtășesc cu Preacuratul Trup și Preacuratul Sânge al Mântuitorului Iisus Hristos, aducând mulțumire pentru toate.

Pentru comunitatea creștinilor din primele secole, Liturghia însemna Euharistie, prin împărtășire intrau în Împărăția lui Dumnezeu. Toți care participau la dumnezeiasca Liturghie, săvârșită prin catacombe (cel mai adesea cu riscul vieții), se și împărtășeau din Sfânta Euharistie. În timp, această credință a fost încet înlocuită cu o credință subiectivă, dominată de obiceiuri, tradiții, care nu simt nevoia să cunoască conținutul credinței, nici să-l mărturisească și nici să se hrănească din Izvorul euharistic a cărui valoare nu o

mai cunoaște. Părintele Alexandre Schmemmann, subliniază că „lumea a fost creată ca „materie”, ca material al Euharistiei, iar omul a fost creat ca preot al acestei Taine cosmice. În poziția lui verticală, el este în centrul lumii și dă acestei lumii unitatea ei, binecuvântând și mulțumind lui Dumnezeu” (Părintele Alexandre Schmemmann)

Sfânta Euharistie trebuie să devină pentru creștin un firesc al vieții, nu un scop în sine. Împărtășirea cu Sfânta Euharistie presupune asumarea și mărturisirea învățaturii apostolilor și a faptelor ce urmează din această învățătură. Comuniunea credincioșilor cu Hristos prin Euharistie poate fi înțeleasă

prin analogie cu comuniunea dintre Tatăl și Fiul, *comuniunea noastră cu Hristos devine o prelungire a comuniunii treimice*. Sfânta Euharistie realizează o unire intimă și autentică în și prin Hristos. Prin Sfânta Euharistie se realizează comuniunea creștinilor întreolaltă. Roadele Sfintei Euharistii sunt la nivel personal și de obște. Personal, îmbunătățirea stării duhovnicești și a rugăciunii, curăția inimii și bucuria lăuntrică. De obște, frățietatea creștinilor și viață de comuniune.

Cel care mănâncă cu nevrednicie din această Taină, pe sine se păgubește, din pricina nevredniciei acestuia, nu că

Taina în sine ar fi păgubitoare. Soarele pentru cei care au ochi este dulce și luminos, iar celor cu ochi bolnavi li se face păgubitor și vătămător.

În decursul timpului istoric, această Sfântă Taină a primit diverse numiri: binecuvântare, comuniune și unire (κοινωνία), Cina cea de Taină și dumnezeiască, Cina Domnului, Masa lui Hristos, Masă sfântă, Taina altarului, Pâinea Domnului, Pâinea lui Dumnezeu, Pâinea cerească, Pâinea spre ființă, paharul binecuvântării, paharul vieții, paharul mântuirii, jertfă sfântă, tainică etc.

Student
Andrei DIMITRIU

ȘTIRI

Ierarhii arădeni au slujit la hramul Catedralei din Caransebeș

Duminica Tomii reprezintă pentru credincioșii caransebeșeni zi de mare sărbătoare întrucât în a doua duminică după Paști Catedrala Episcopală din Caransebeș își serbează hramul principal. Cu acest prilej, anul acesta au participat la hram 10 ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. Sărbătoarea a debutat în ajunul hramului cu un concert extraordinar susținut de către Corala „Armonia” din Arhiepiscopia Tomisului, în piața „General Ioan Dragalina” din municipiu. În continuare ierarhii au vernisat expoziția foto-documentară intitulată „Caransebeș 1918”, fiind prezentată de Ovidiu Roșu, directorul Arhivelor Naționale, la Galeria de Artă „Corneliu Baba” a Casei de Cultură din Caransebeș.

În ziua hramului ierarhi, preoți, diaconi și credincioși au mers în procesiune de la Catedrala istorică „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” până la Catedrala „Învierea Domnului”, unde s-au rugat împreună la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, alături fiind soborul de ierarhi, preoți și diaconi. Sfânta slujbă a fost înfrumusețată prin răspunsurile liturgice oferite de formația Corală „Armonia” din Constanța.

„Este o bucurie pentru acest oraș că are o catedrală închinată Învierii lui Hristos, nici o sărbătoare nu poate fi asemenea Învierii lui Hristos. Noi suntem azi în marea sărbătoare a adevăratei Învierii Mântuitorului prin Sfântul Apostol Toma pe care îl invită Domnul să-I vadă rănilile, să-I pună degetul în semnul cuielor, să pună mâna în coasta Lui, dar nu mai ajunge să facă aceasta, se rușinează, se înapăimântă și mărturisește credința cea vie. Această credință vie trebuie s-o mărturisim și noi zi de zi, ceas de ceas, până în anul viitor când iarăși vom înnoi acest adevăr în noaptea Învierii și în Duminica Tomii, când nădăjduim să fim iarăși împreună”, a subliniat ÎPS Teodosie la final.

Din soborul de ierarhi au făcut parte: ÎPS Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei, ÎPS Timotei, Arhiepiscopul Aradului, PS Lucian, Episcopul Caransebeșului, PS Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, PS Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, PS Galation, Episcopul Alexandriei, PS Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei și locțiitor al Episcopiei Daciei Felix, PS Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și PS Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

„Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ajutat și în acest an să liturghisim împreună și să deschidem cu această Liturghie solemnă ediția a 12-a a Zilelor credinței și culturii în județul Caraș-Severin. Suntem bucuroși că au fost mulți credincioși și foarte mulți copii și tineri îmbrăcați în costume populare și am simțit cu toții că suntem într-un an special, un an important pentru istoria tuturor românilor, anul centenarului, al unității noastre de credință și de neam. Sperăm ca toate manifestările

ce vor urma să determine clerul și poporul ca pe mai departe să intensifice misiunea și propovăduirea cu timp și fără timp a Evangheliei lui Hristos. Îl rugăm pe Mântuitorul Iisus Hristos Cel care L-a încredințat pe Toma de Învierea Sa să binecuvinteze această Episcopie istorică, să fie împreună cu noi în toate lucrările pe care le desfășurăm pentru mai binele credincioșilor și pentru mântuirea turmei încredințate nouă spre păstorire”, a arătat Preasfințitul Lucian.

După sfânta slujbă au participat cu toții în fața catedralei la deschiderea tradițională a Rugii de la Oraș, bucurându-se de un recital de cântece patriotice al Coralei „Armonia”, precum și de un spectacol de promovare a folclorului tradițional bănățean.

Două icoane athonite, darul învierii pentru clerul și credincioșii arădeni

În Săptămâna Luminată, vineri, 13 aprilie, la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, au fost aduse două icoane pictate în Sfântul Munte Athos. Pe una dintre icoane este reprezentată Maica Domnului – Pantanasa, iar pe cealaltă, Deisis, rămânând permanent în Catedrala Arhiepiscopală. Ele au fost comandate și achiziționate de un grup de credincioși, închinători ai catedralei. Ramele suspendate sunt sculptate de sculptorul Sorin Martin.

Începând cu orele 18.00, s-a organizat procesiunea în jurul catedralei, condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, după care s-a săvârșit slujba Vecernie, urmată de Acatistul Maicii Domnului – Pantanasa. Din soborul condus de chiriarhul arădean au făcut parte: Pr. Simion Mladin, eclesiarhul catedralei, preoții catedrali Gheorghe Gogan, Mircea Cricovean, Ioan Lazăr, Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Arhid. Claudiu Condurache și Arhid. Alexandru Tiulea.

În cuvântul de învățătură, ierarhul arădean a subliniat legăturile și simțămintele, pe care Biserica Ortodoxă Română le are și le cultivă permanent cu mănăstirile din Sf. Munte Athos, mai ales prin darurile primite din ținuturile sfinte ale Eladei, daruri care bucură și întăresc în credință sufletele credincioșilor ortodocși și mai cu seamă a celor din urbea de pe Mureș.

Părintele eclesiarh al Catedralei arhiepiscopale,

Simion Mladin, a mărturisit credincioșilor emoțiile și trăirile pe care le-a experimentat împreună cu ceilalți membri ai delegației arădene, aducând aceste două icoane, ca dar pentru clerul și credincioșii Arhiepiscopiei Aradului, icoane care au fost sfințite și atinse de sfinte moaște și de alte icoane făcătoare de minuni din Sf. Munte.

Icoanele vor rămâne pentru închinare până duminică, 15 aprilie, înainte de Vecernie.

Răspunsurile la strană au fost date de cântăreții catedralei.

PS Emilian Crișanul la hramul Mănăstirii Crișan, Hunedoara

Vineri, 13 aprilie 2018, de sărbătoarea Izvorului Tămăduirii, Mănăstirea Crișan din județul Hunedoara și-a sărbătorit hramul. Cu acest prilej, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către trei arhierii ai Bisericii Ortodoxe Române: Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și al Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul ortodox român al Europei de Nord, și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, împreună cu un numeros sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost oferite de către membrii Coralei „Sacerdotes” dirijați, de către Părintele arhidiacon Daniel Balea. La momentul pricesnelor, grupul „Ritmuri Zărăndene” din comuna Băița a susținut un mini-recital.

Preasfințitul Părinte Episcop Macarie a rostit un cuvânt de învățătură în care a vorbit despre puterea de tămăduire a Maicii Domnului și despre multele minuni pe care le săvârșește în fiecare zi.

Preasfințitul Părinte Episcop Emilian Crișanul a rostit un cuvânt de binecuvântare, mulțumind arhipăstorului hunedorean și obștii mănăstirii pentru invitația de a participa la hramul așezământului monahal.

La final, Preasfințitul Părinte Episcop Gurie a mulțumit ierarhilor, slujitorilor și tuturor credincioșilor prezenți pentru bucuria de a fi liturghisit împreună în această frumoasă zi de sărbătoare.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.